

De Orgelvriend

Orgaan van de

Vereniging

Van

Orgelvrienden

58^e jaargang nummer 2

Inhoudsopgave

Mededelingen bestuur	1
Notulen vorige vergadering.....	3
Margreeth de Jong	5
Prof. dr. Albert Clement	6
Orgel Hervormde Kerk Dirksland	6
Planning Seizoen 2013/2014	8

Mededelingen bestuur

Uitnodiging voor de vergadering van de VVO en Krebs workshop
D.V. 23 november 2013
Herv. kerk te Dirksland – Ring 2, 3247 BN Dirksland

Aanvang 13.30 uur

Het nieuwe orgelseizoen is inmiddels weer van start gegaan en we mogen terugzien, wat mij betreft, op een geslaagde jaarvergadering. Fijn dat we vele leden mochten begroeten, een grote opkomst dus. Dit geeft veel energie. De notulen van deze vergadering vindt u verderop in dit boekje. Een bijzondere vergadering omdat we afscheid namen van Hans van Heemst als voorzitter van de vereniging. Zes jaar is hij voorzitter geweest. Hans, bedankt voor je inzet en we hopen je in de toekomst nog veel te ontmoeten op de VVO!

Vanwege de bestuurswisseling is er op 18 oktober een bestuursvergadering gehouden en is er een herverdeling van de taken gedaan. De mutaties binnen het bestuur betekenen dat we een nieuw algemeen bestuurslid mogen begroeten, Riet Hoekman. Riet gaat de redactionele taken op zich nemen. Daarnaast mag ondergetekende nu uw nieuwe voorzitter zijn. Ik zie uit naar een goede samenwerking met u allen.

Het doet me deugd om de eerste workshop van het seizoen 2013/2014 aan te prijzen. Uiteraard vanwege het Krebs jaar (2013) als ook vanwege de schitterende werken, organiseert de vereniging een Krebs workshop. De workshop wordt geleid door Margreeth de Jong en Albert Clement en wordt gehouden in de hervormde gemeente te Dirksland. We mogen daarbij ook de echtgenoot van Margreeth, Albert Clement begroeten. De bedoeling van de workshop is dat er een algemene bondige inleiding over Krebs wordt gegeven door Albert Clement. Daarna krijgen de leden feedback op een door hen te spelen (Krebs) werk.

Dat wordt hard studeren!

Wil je meedoen aan de workshop dan graag jezelf opgeven (indien mogelijk voor **9-11-2013**) bij ondergetekende en aangeven:

- Welk werk van Krebs je speelt.
- De verwachte tijdsduur van het werk.

Opgeven bij voorkeur per mail (krijn@fampadmos.nl) of per telefoon. De informatie uit je opgave wordt gebruikt bij de voorbereiding door de workshopleiders.

Verderop in dit blad wordt een beschrijving gegeven van het prachtige orgel van de hervormde gemeente van Dirksland en haar dispositie. We beginnen de middag na opening deze keer direct met de workshop. Zie onderstaande agenda. We hopen op een leerzame en leuke middag!

Tot ziens, namens het VVO-bestuur,
Krijn Padmos

Agenda:

1. Opening met schriftlezing, zingen en gebed
2. Workshop J.L. Krebs door Margreeth de Jong
3. Korte pauze (tijdens de Workshop)

Aansluitend de reguliere vergadering

4. Ingekomen stukken en mededelingen
5. Notulen afgelopen jaarvergadering in Oude-Tonghe. (Zie hierna)
6. Rondvraag
7. Sluiting vergadering (we proberen 17.00 uur af te ronden)

Tijdens de vergadering zingen we psalm 42: 1 en 2 (ritmisch)

Vers 1

't Hijgend hert, der jacht ontkomen,
Schreeuwt niet sterker naar 't genot
Van de frisse waterstromen,
Dan mijn ziel verlangt naar God.
Ja, mijn ziel dorst naar den HEER;
God des levens, ach, wanneer
Zal ik naad'ren voor Uw ogen,
In Uw huis Uw naam verhogen?

Vers 2

'k Heb mijn tranen, onder 't klagen,
Tot mijn spijsze, dag en nacht;
Daar mij spotters durven vragen:
"Waar is God, dien gij verwacht?"
Mijn benauwde ziel versmelt,
Als zij zich voor ogen stelt,
Hoe ik onder stem en snaren,
Feest hield met Gods blijde scharen.

Notulen vorige vergadering

Verslag van de jaarvergadering gehouden op 12 oktober 2013.

Plaats: Verenigingsgebouw 'Activia' en de Hervormde kerk Oude-Tonge ;
aanvang 14.00 uur.

Afwezig: W. Visser, P. Kieviet, J.C. v. Wijk, G. Heystek, T.C. v. Dieren, J.S.
Huijser, D. Wolfert, L. Steur, M. Hameeteman.

Aanwezig op deze vergadering: 19 leden.

1. Opening.

De voorzitter Hans van Heemst heet alle aanwezigen hartelijk welkom op deze vergadering. Hij deelt eerst mee, hoe de indeling van de middag zal zijn. Vervolgens leest hij 1 Thess. 5 : 1 t/m 11. Daarna gaat hij voor in gebed.

2. Ingekomen stukken en mededelingen.

Vermeld worden de afwezigen met kennisgeving. Joop Grootenboer heeft zich afgemeld als lid. Er is een geboortekaartje ontvangen van de Fam. van Wijk, wegens de geboorte van een tweede zoon. Verder is er een wervingsfolder VVO verspreid onder de orgeldocenten in Middelharnis voor hun orgelles-leerlingen. Krijn Padmos geeft een toelichting op het maken van een nieuwe website van de vereniging met meer mogelijkheden. Een groepje van drie leden van de vereniging met ICT achtergrond gaat hiermee aan de slag.

3. Notulen afgelopen vergadering in Etten-Leur.

Over deze notulen zijn geen vragen of opmerkingen.

4. Jaarverslag secretaris.

Het jaarverslag bevat ook een kort verslag van de orgelreis. Er zijn geen vragen of opmerkingen.

5. Jaarverslag penningmeester.

Het verslag blijkt na enige bestudering duidelijk te zijn en roept verder geen vragen op.

6. Bestuurswisseling en -stemming.

Maarten Vos en Krijn Padmos worden herbenoemd in hun functies. Hans van Heemst is als voorzitter aftredend en is volgens het reglement niet herkiesbaar. Riet Hoekman wordt voorgesteld en gekozen om in het bestuur een taak te gaan vervullen. Binnenkort zullen op een bestuursvergadering de functies zo nodig opnieuw verdeeld worden. Hans merkt op, dat hij zijn werk als voorzitter altijd met plezier heeft gedaan. Hij bedankt alle aanwezigen voor de prettige samenwerking in al die tijd en hoopt, dat de vereniging nog vele jaren mag blijven bestaan. Krijn neemt vanaf dit moment het voorzitterschap van de vergadering tijdelijk over.

7. Rondvraag.

Verschillende leden maken hier gebruik van. Naar aanleiding van de vragen van verschillende leden wordt er met elkaar van gedachten gewisseld over de volgende onderwerpen:

Aandacht voor de Psalmberijming van 1773 en de regels die aan elkaar behoren te worden gezongen, meer tijd nemen voor workshops, ook aan kerkmuziek in het algemeen (b.v. het nieuwe Liedboek) aandacht besteden, toerusting en verbreding voor de leden, het voorspel bij de gemeentezang, van isoritmisch zingen naar ritmisch zingen (b.v. workshop door Dhr. Terlouw) en de orgelreis in verleden en toekomst. Mogelijk wordt de datum van de orgelreis volgend jaar 31 mei i.p.v. 24 mei.

Tot slot wordt Hans bedankt door Maarten voor zijn inzet en leiding van de vereniging. Hij overhandigt hem namens de vereniging een cadeau als dank voor het gedane voorzitterschap.

8. Sluiting en pauze.

Krijn sluit de vergadering met gebed. Daarna volgt er een korte pauze.

9. Bespeling van het Frobenius-orgel door de leden.

In de Hervormde kerk wordt met elkaar psalm 34 vers 1 en 2 gezongen, waarbij Anton Weenink de zang op het orgel begeleidt. Daarna wordt er door veel leden een muziekstuk ten gehore gebracht (zie onderstaande lijst).

Afscheid van Hans na zes jaar voorzitterschap

Muziekstuk	Componist	Organist
Menuetto en andante	J.C.Bach	J. Tanis
Lesson	Th. Haigt	J. Tanis
Improvisatie "Eens als de bazuinen klinken"		J. Tanis
Adagio	G.Ph. Telemann	G. Hoogmoed
Cantilena	J. Rheinberger	A. v/d Rhee
Improvisatie psalm 34		A. de Gans
"Ach Gott, erhöre mein seufzen"	J.L. Krebs	C. Grinwis
"Von Gott will ich nicht lassen"	J.L. Krebs	C. Grinwis
Psalm 43	Trad.	M. Tanis
"Herr Christ, der einig Gottes Sohn" BuxWV 192	D. Buxtehude	K. Don
"Jesus Christus, unser Heiland" 4 verzen	S. Scheidt	M. Vos
"Ein feste Burg ist unser Gott" BWV 720	J.S. Bach	R. Hoekman
Psalm 6	Paul Wols	H. in 't Veld

Koos Don.

Margreeth de Jong

Margreeth Chr. de Jong behaalde in 1986 aan het Rotterdams Conservatorium de diploma's Kerkmuziek, Docerend Musicus orgel en Uitvoerend Musicus orgel, gewaardeerd met het cijfer 10. Zij vervolgde haar studie bij Guy Bovet te Zwitserland, alsmede bij Jean Langlais en Marie-Louise Jaquet-Langlais aan de Schola Cantorum te Parijs, waar zij in 1988 de Prix de Virtuosité met de hoogste waardering behaalde. In hetzelfde jaar behaalde ze eerste prijzen te Parijs en Haarlem. In 1994 werd zij vanwege haar verdiensten voor de Franse orgelcultuur door de Société Académique "Arts - Sciences - Lettres" te Parijs met de zilveren medaille onderscheiden.

Margreeth Chr. de Jong is kerkmusicus van de Nieuwe Kerk te Middelburg. Zij geeft vele concerten en heeft 12 cd's opgenomen. Als componist van orgel – en vocale muziek publiceert zij in Nederland bij o.m. de uitgevers Boeijenga, Den Hertog, Intrada, Annie Bank, de Koninklijke Christelijke Zangersbond en in het buitenland bij de Zwitserse uitgever Éditions de la Schola Cantorum en Dr. J. Butz Musikverlag in Duitsland.

Zie voor meer informatie www.margreethdejong.nl.

Margreeth de Jong doceert orgel en solfège aan University College Roosevelt te Middelburg.

In 2012 is zij door H.M. de Koningin benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Prof. dr. Albert Clement

Prof. dr. Albert Clement (*1962) studeerde Muziekwetenschap aan de Universiteit Utrecht (doctoraal examen cum laude, 1987), orgel bij Bram Beekman aan het Brabants Conservatorium (docenten- en solistendiploma, 1986/1988) en tegelijk enkele jaren theologie aan de Rijksuniversiteit Leiden. Nog als orgelstudent volgde hij Master classes bij o.a. prof. Wolfgang Rüksam en prof. dr. Ludger Lohmann.

In 1989 promoveerde hij (eveneens cum laude) te Utrecht op een dissertatie over Bach. Hierop ontving hij een vijfjarige aanstelling aan de Universiteit Utrecht als 'Fellow' van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW), aansluitend gevolgd door een vaste aanstelling als docent-onderzoeker. In 1993 ontving hij de Aanmoedigingsprijs op het gebied van zowel Kunsten als Wetenschappen van de Provincie Zeeland. In hetzelfde jaar richtte hij de Commissie Orgelconcerten Middelburg op. In 2004 werd hij benoemd tot hoogleraar (op voordracht van de KNAW) aan de Universiteit Utrecht; als zodanig is hij thans tevens werkzaam aan de Roosevelt Academy in Middelburg. Hij is sinds 1981 lid van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen en daar General editor van de serie Exempla Musica Zelandica, waarin werken van aan Zeeland gerelateerde componisten worden uitgegeven. Daarnaast is hij lid van talrijke andere organisaties, o.a. de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde. Hij is een internationaal erkend Bach-expert. Op zijn naam staan thans ruim 270 publicaties.

Orgel Hervormde Kerk Dirksland

In 1803 besloten de kerkmeesters van Dirksland ter ondersteuning van de gemeentezang een orgel aan te schaffen. Hiertoe namen zij contact op met de Brusselse orgelmaker J. Smets, die bemiddelde in de aanschaf van een tweedehands instrument. De herkomst hiervan is tot op heden onduidelijk, maar waarschijnlijk was het orgel rond 1700 voor een kerk of klooster in Frans-Vlaanderen gebouwd. Bij plaatsing in Dirksland bleek het binnenwerk echter in dusdanig slechte staat te verkeren, dat vervanging noodzakelijk was. Orgelbouwer Johannes Pieter Künckel uit Rotterdam kreeg daarom de opdracht in de bestaande kassen een nieuw orgel te bouwen. Het werk kwam klaar in 1807 en bezat toen twintig sprekende stemmen.

Het snij- en beeldhouwwerk aan de orgelkas dateert uit 1806. Karakteristiek zijn de twee grote engelen (famen) op de hoofdwerkkas, bekroond door het 'alziend oog', een symbool voor de alwetendheid van God. In de loop der tijd waren vele

orgelmakers bij het instrument betrokken. Belangrijke wijzigingen werden uitgevoerd door de firma's Maarschalkerweerd en De Koff in respectievelijk 1902 en 1921. In 1969 herstelde De Koff de dispositie naar de situatie van 1807 (afgezien van de Salicionaal, waarvoor een Octaaf 2 vt werd geplaatst). Sinds deze restauratie mag het orgel zich in een toenemende belangstelling verheugen. Thans zijn besprekingen gaande voor een revisie van het instrument. Omdat uit het oeuvre van Künckel nog slechts een drietal kerkorgels overgebleven is, heeft het Dirkslandse instrument niet alleen een muzikale, maar ook een historische waarde.

In 2003 heeft er een zeven maanden durende deelrestauratie plaats gevonden, uitgevoerd door de firma Flentrop uit Zaandam. De windvoorziening is geheel hersteld door afdichting van de sleeplades. Wat het pijpwerk betreft: alle orgelpijpen zijn schoongemaakt en ontdaan van een dikke laag stof. Sommige houten pijpen die gescheurd waren, zijn opnieuw gelijmd. Metalen pijpen zijn vervangen door zo goed mogelijk gereconstrueerde exemplaren. Ook zijn de tongwerken flink aangepakt: de koppen zijn vernieuwd en de schalbekers zijn verlengd. Van de Dulciaan 8 zijn de tongen deels verdikt en van de andere tongwerken zijn de pijpen verlengd (o.a. van de trompetten). Hierdoor blijft de klank veel stabiel. Op sommige punten is ook de speelmechaniek van het instrument onderhanden genomen waardoor de speelaard van het orgel enigszins is verbeterd. De klank van het orgel is stabiel en evenwichtiger geworden en jubelt in zijn volle werk!

Dispositie:

Hoofdwerk: (C-f''')	Rugwerk: (C-f''')	Pedaal: (C-f1), ventiel
Bourdon 16 vt	Holpijp 8 vt	aangehangen
Prestant 8 vt	Fluittravers 8 vt	
Roerfluit 8 vt	Prestant 4 vt	
Quintadena 8 vt	Fluit 4 vt	
Octaaf 4 vt	Quintfluit 3 vt	
Salicionaal 4 vt	Octaaf 2 vt	
Quint prestant 3 vt	Nachthoorn 2 vt	
Cornet 6 st D	Carillon 3 st D	
Sexquialter 2 st	Dulciaan 8 vt B/D	
Mixtuur 3-4-5 st	B/D Tremulant	
Trompet 8 vt	B/D Afsluiting	
Afsluiting		

Planning Seizoen 2013/2014

Hieronder vindt u de concept planning voor het komende VVO-seizoen 2013-2014. We schrijven hier conceptplanning, omdat we op dit moment druk bezig zijn met het vastleggen van de workshopleiders en afspraken te maken met de kerken waar de beoogde speelmiddagen plaatsvinden.

In iedere orgelvriend zal een update van de planning worden gegeven zoals u inmiddels van ons gewend bent. We hopen op een goede opkomst. Uiteraard geldt voor alle data: Deo Volente.

12 oktober	Jaarvergadering en speelmiddag Herv. kerk Oude-Tonge
23 november	Orgelmiddag rondom Krebs te Dirksland, aanvang 13.30
1 februari	Speelmiddag
8 maart	Workshop over C.Ph.E. Bach 13.00 uur aanvang 17.00 uur sluiting
5 april	Speelmiddag
31 mei	Orgelreis - opties worden momenteel onderzocht

EMAIL

Voor een vlotte communicatie met de leden is het fijn om uw email adres te hebben.

Hebben we uw email adres nog niet, of is dit onlangs gewijzigd, dan graag deze mailen aan de redactie: riethoekman@hotmail.com

Bvbd, de redactie